

Sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 rok.

Rodzina jest jedną z grup podmiotowych pozostających w obszarze oddziaływania instytucji i organizacji wspierających i wspomagających jej rozwój. Troska o dobro rodziny to zasadnicza z aksjologicznych przesłanek wyznaczających kierunki działań podejmowanych w ramach funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Wynika to ze szczególnej roli, jaką odgrywa środowisko rodzinne w kreowaniu warunków życia społecznego.

W rodzinie dokonuje się pierwotna socjalizacja, której towarzyszy proces wprowadzania młodych pokoleń do warunków życia społecznego, gospodarczego, kulturowego a także politycznego. Środowisko rodzinne posiada najsilniej rozwiniętą warstwę emocjonalną, motywacyjną oraz wspomagającą człowieka w działaniu, które służy przebudowie rzeczywistości życia codziennego. Potencjał środowiska rodzinnego jest pierwotnym, względem innych, czynnikiem stymulującym rozwój najmłodszych pokoleń. Wzmacnianie owego potencjału, wspieranie rodzin w rozwijaniu kompetencji społecznych, rodzinnych i wychowawczych, jak również wspomaganie w rozwiązywaniu problemów życia codziennego, których skala i natężenie uniemożliwia samodzielne ich przezwyciężanie, to zadanie przypisane systemowi pomocy społecznej. Ich realizacja służy wydobywaniu potencjału sił środowiska rodzinnego i sprzyja pomyślności rozwoju poszczególnych jego członków.

Obraz współczesnej rodziny polskiej budzi niepokój, ponieważ dostrzega się w jej życiu coraz więcej zagrożeń. Prowadzą one do dysfunkcjonalności rodziny, a tym samym wywołują trudną sytuację życiową dziecka. Na zmiany funkcjonowania polskich rodzin istotny wpływ miały zmiany systemu społeczno-ekonomicznego. Takie zjawiska jak, między innymi bezrobocie, bieda, problemy alkoholowe, przemoc, wydłużony czas pracy rodziców i inne, powodują wzrost liczby rodzin niewydolnych wychowawczo. Cechą rodziny niewydolnej wychowawczo jest zaburzenie ogólnie przyjętych norm postępowania rodziców wobec dziecka. Konsekwencją niewłaściwego funkcjonowania rodziny jest w przypadku dzieci pojawienie się symptomów nieprzystosowania społecznego, między innymi zaburzeń w kształtowaniu się mechanizmów kontroli wewnętrznej jednostki, formowania się zniekształconego obrazu świata i własnej osoby oraz naruszających normy zachowań społecznych.

Pomoc dziecku i rodzinie jest zadaniem własnym obowiązkowym samorządu gminnego, wynikającym z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.). Ustawa nałożyła na gminę obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Obejmuje również planowe działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych

funkcji. Zgodnie z art. 8 wyżej cytowanej ustawy, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Prowadzeniem postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny na podstawie upoważnienia wójta zajmował się kierownik gminnego ośrodka pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu realizował zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez:

Zatrudnienie asystenta rodziny

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje gminę do zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Asystent rodziny to osoba przez pewien czas wspierająca rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Asystentura polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną dla rodziny przy dominowaniu pracy z rodziną. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój.

W 2015 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu zatrudniał dwóch asystentów na pełen etat na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu. Wsparciem asystentów rodziny objętych było 30 rodzin, w których przebywało 85 dzieci (13 rodzin objętych już wsparciem od 2012 roku, 3 rodziny od 2013 roku, 4 rodziny od 2014 roku oraz 10 rodzin od 2015 roku), z tego:

- 7 na wniosek sądu,
- 2 na wniosek placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- 21 na wniosek pracowników socjalnych.

Asystenci rodziny prowadzili pracę w rodzinach w ich miejscu zamieszkania polegającą przede wszystkim na zindywidualizowanym podejściu do rodziny, uwzględniając jej zasoby. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci.

W rodzinach tych podejmowane były działania w zakresie:

- prowadzenia gospodarstwa domowego,
- racjonalnego gospodarowania budżetem domowym,
- rozwiązywania trudności finansowych poprzez regulowanie zadłużeń,
- utrzymywania higieny i pielęgnacji,
- budowania kompetencji i postaw wychowawczych poprzez indywidualne konsultacje wychowawcze oraz udzielanie wsparcia dla rodziców mających trudności wychowawcze z dziećmi,
- monitorowania z pedagogami i wychowawcami absencji i realizowania obowiązku szkolnego dzieci,
- udzielanie rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- przedstawiania ofert pracy, szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji i zdobywania nowych umiejętności,
- motywowania osób z problemem alkoholowym do podejmowania lub kontynuowania terapii,
- współpracy z instytucjami wspierającymi rodzinę takimi jak Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły,
- poprawy relacji między członkami rodziny.

Wszystkie działania podejmowane były w oparciu o plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz powiatowym centrum pomocy rodzinie i placówką opiekuńczo-wychowawczą. Podejmowane działania przez asystenta rodziny w rodzinach obejmowanych wsparciem doprowadziły do ustabilizowania sytuacji tych rodzin, jednak rodziny te nadal wymagają dalszej pracy ze strony asystenta rodziny w kierunku prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2015 roku asystenci rodziny zakończyli pracę w 5 rodzinach, z tego z powodu:

- zmiany miejsca zamieszkania 3 rodzin,

- zgonu w przypadku 1 rodziny,
- zaprzestania współpracy przez 1 rodzinę.

Na koniec roku wsparciem asystentów rodziny objętych było 25 rodzin.

Gmina Wągrowiec przystąpiła do ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2015 „*Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*”. Dnia 13 lipca 2015 roku zawarta została umowa w sprawie dotacji

celowej na realizację tego zadania. Gminie przyznana została dotacja w kwocie 46.000,00 zł. W rozliczeniu programu uwzględniono wydatki związane z zatrudnieniem jednego asystenta rodziny w okresie 12 miesięcy a drugiego asystenta rodziny przez okres 11 miesięcy. Rozliczenie wydatków w ramach programu przedstawia się następująco:

Lp.	Rodzaj wydatków	Razem	Wydatki z wnioskowanej dotacji	Wydatki ze środków własnych gminy
1.	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	983,12	0,00	983,12
2	Wynagrodzenia osobowe	70.704,34	38.258,03	32.446,31
3	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	3.670,98	0,00	3.670,98
4	Składka na ubezpiecz. społ.	12.673,66	6.527,70	6.145,96
5	Składka na Fundusz Pracy	1.803,15	928,81	874,34
6	Zakup materiałów biurowych	199,52	0,00	199,52
7	Badania okresowe	92,00	0,00	92,00
8	Delegacje służbowe krajowe	10.415,92	0,00	10.415,92
9	Odpis na ZFŚS	2.089,41	0,00	2.089,41
10	Szkolenia pracowników	639,00	0,00	639,00
	Ogółem	103.271,10	45.714,54	57.556,56

Ze środków własnych gminy poniesione zostały ponadto wydatki związane z zatrudnieniem asystenta rodziny, w okresie od 1 do 3 lutego 2015 roku w kwocie 297,62 zł, które to nie zostały uwzględnione w resortowym programie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2015.

Łącznie w 2015 roku wszystkie koszty związane z zatrudnieniem asystentów rodziny w gminie wyniosły 103.568,72 zł,
z tego:

- dotacja celowa 45.714,54 zł,
- środki własne gminy 57.854,18 zł

Ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2015 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu został obciążony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu kosztami w wysokości 10%, 30% i 50% wydatków za opiekę i wychowanie 6 dzieci z terenu naszej gminy, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej w 2012, 2013 i 2014 roku. Łącznie w 2015 roku wydatkowano na ten cel kwotę 35.437,59 zł.

Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach zespołów dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które odbywały się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu oraz Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wągrowcu.

Program wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wągrowiec na lata 2012-2015 został przyjęty w 2012 roku. Program ten to działanie wielu instytucji polegające przede wszystkim na wzmocnieniu zasobów własnych rodziny, zapobieganiu dysfunkcjom rodzin oraz pomocy w przezwyciężaniu trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. Głównym celem programu jest tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz profilaktyka w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. W październiku 2015 roku Uchwałą Rady Gminy Wągrowiec został przyjęty do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wągrowiec na lata 2016-2018.

W miesiącu listopadzie 2015 roku zostało zorganizowane jednodniowe szkolenie z psychologiem w zakresie podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Poniesiono na ten cel wydatek w kwocie 600,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu jest w posiadaniu zakupionych w 2012 roku w ramach programu materiałów dydaktycznych, które były wypożyczane przez placówki oświatowe z terenu gminy Wągrowiec.

Potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały uwzględnione również w planie budżetowym na 2016 rok i obejmują:

- zatrudnienie na podstawie umowy o pracę dwóch asystentów rodziny,
- ponoszenie odpłatności gminy za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w wysokości od 10% do 50% wydatków na ich opiekę i wychowanie,
- realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wągrowiec.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W WĄGROWCU
ul. Janowiecka 98A
62 – 100 WĄGROWIEC

tel. 67 21-69-251 e – mail: gops_wagrowiec@wp.pl www.gops.wagrowiec.wlkp.pl

Wągrowiec, dnia 18.02.2016 r.

GOPS-051-18/2016

**Pan
Przemysław Majchrzak
Wójt Gminy
Wągrowiec**

W załączeniu przekazuję sprawozdanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.) w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.